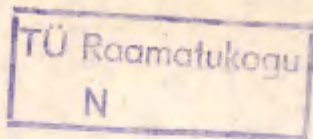

TARTU ÜLIKOOL

**EESTI FILOLOOGIA OSAKONNA
ÕPPEPLAAN**

TARTU 1993

EESTI FILOLOOGIA OSAKONNA ÕPPEPLAAN

Põhiõpingute kogu ulatus on vähemalt 145 või 160 õppenädalat, normaalselt neli aastat. 160 õppenädalat õpinguid peaks tulevikus olema cum laude diplomi ja magistrikraadi eelduseks. 1 õppenädal on üliõpilase 40-tunnine tööädal, õppejõule tavaliselt 24-28 tundi loenguid ja üliõpilasele iseseisvaks läbitöötamiseks teaduslikku kirjandust mõodus 1 tund = 20 lehekülge. Põhiõpingutele lisaks võib üliõpilane valida ühe aasta pedagoogilist õpetust või teaduskonna nõukogu soovitusel kaks aastat magistriõpet.

O. KOGU OSAKONNALE KOHUSTUSLIKUD ÜLDAINED

EF 01. Inglise keel. 4 õn. Kevad- ja sügissem. Eksam. Keskkoolis inglise keelt õppinuile antakse lisateadmisi käibering erialakeele alal (vähemalt TOEFL-testi minimaal nõuetele vastavalt). 128 tundi loenguid ja harjutusi, 100 lehekülge kodulektüüri.

Inglise keele õppimist alustavatele antakse elementaar-teadmised inglise kõnekeelest ning õpetatakse erialaste tekstide lugemist ja tõlkimist. 128 tundi loenguid ja harjutusi, kodulektüüri kokkuleppel õppejõuga.

EF 02. Saksa keel. 4 õn. Kevad- ja sügissem. Eksam. Keskkoolis saksa keelt õppinuile antakse lisateadmisi käibering erialakeelest arvestusega, et nad oleksid kursuse lõpul valmis sooritama testi, mis vastab raskuselt testile "Zertifikat Deutsch als Fremdsprache" ning suutma lugeda ja tõlkida erialast teksti ilma sõnaraamatuta. 128 tundi loenguid ja harjutusi, 100 lehekülge kodulektüüri.

Saksa keele õppimist alustavatele antakse elementaar-

teadmised saksa kõnekeelest ning õpetatakse erialaste tekstide lugemist ja tõlkimist sõnaraamatu abil. 128 tundi loenguid ja harjutusi, kodulektüüri kokkuleppel õppejõuga.

EF 03. Vene keel. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Keskkoolis vene keelt õppinuile antakse lisateadmisi vene keele kommunikatiivse grammatika alal (erialast suhtlemist silmas pidades), täiendatakse venekeelse teksti lugemise ja tõlkimise oskust. 32 tundi harjutusi, kodulektüüri kokkuleppel õppejõuga.

Vene keele õppimist alustavatele antakse ülevaade vene keele foneetikast ja kõnetiketist ning kommunikatiivse grammatika põhireeglid, õpetatakse elementaarset kõnekeelt. 32 tundi harjutusi, kodulektüüri kokkuleppel õppejõuga.

EF 04. Soome keel. 4 õn. Kahe aasta jooksul. Eksam. Antakse elementaarteadmisi soome kõnekeelest ning õpetatakse erialaste tekstide lugemist ja tõlkimist. 128 tundi loenguid ja harjutusi, kodulektüüri kokkuleppel õppejõuga.

EF 05. Ladina keel. 3 õn. Poolteise aasta jooksul. Eksam. Käsitletakse ladina keele vormiõpetust ning lauseõpetuse aluseid, antakse ülevaade ladina keele osast tänapäeva keelte kujunemisel (eriti rahvusvahelise sõnavara moodustumisel). 96 tundi loenguid ja harjutusi. Õpik kokkuleppel õppejõuga, harjutuste kogumik A. Lill, E. Tamm, Studeamus igitur.

EF 06. Sissejuhatus filosoofiasse. 2 õn. Eksam. Võib valida ühe järgmistest kursustest:

Filosoofia-ajalooline sissejuhatus filosoofiasse. Sügis- ja kevadsem.

Sissejuhatus filosoofia ajalukku. Sügissem.

Sissejuhatus filosoofiasse. Kevadsem.

EF 07. Kirjaliku ja suulise väljenduse õpetus. 2 õn. Sügissem. Eksam (ka iseseisev teksti koostamine). Antakse põhi- teadmisi erinevat tüüpi tekstide ülesehitusest ja tekstide tegemise protsessist. Loenguid 24 t., harjutusi 24 t. Kohustusliku kirjanduse loend antakse kursuse alguses.

EF 08. Eesti õigekeelsus. 2 õn. Sügissem. Eksam. Süvenetakse tänapäeva eesti kirjakeele ortograafia-, ortoepia-, morfoloogia-, süntaksi- ja leksikoloogianormingutesse. Loenguid 24 t., harjutusi 24 t. ja Kirjakeele teataja 1979-1983;

Õigekeelsussõnaraamat; lisaks kirjandust kokkuleppel õppejõuga.

EF 09. Eesti kirjanduse ajalugu. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Antakse ülevaade eesti kirjanduse arengust algusest kuni tänapäevani. Loenguid 48 t. ja E. Nirk, Eesti kirjandus; P. Kangur, K. Muru, Ü. Tonts, Väliseesti kirjandus.

Kõik kokku 25 õn.

Kohustuslikud üldained tuleks sooritada võimalikult esimestel õppeaastatel.

ERIHARUD

Õppetöö osakonnas toimub eriharuti üliõpilaste valiku järgi.

Eesti filoloogia osakonnas on järgmised eriharud:

eesti keel,
eesti kirjandus,
eesti teatriteadus,
eesti ja võrdlev rahvaluule,
soome-ugri keeled,
soome keel ja kirjandus.

Igas eriharus jaguneb õppeplaan ja õppetöö kolmeks astmeks: alamaste,
keskaste,
ülemaste.

Kõrgem aste eeldab madalama(te) astme(te) läbitegemist ja vastavate eksamite sooritamist.

ÜLIÕPILASE ÕPPEKAVA KOOSTAMINE

Üliõpilased koostavad stuudiumi alguses ise oma õppekava, valides vabalt eriharud ja astmed, kuid arvestades järgmisi tingimusi.

1. Ülemaste annab 3 punkti, keskaste 2 punkti ja alamaste 1 punkti, üliõpilase minimaalne punktisumma peab olema

7-8. Õpingute jätkamine magistriõppes eeldab 8-punktilise (160 õn.) plaani täitmist.

2. Vähemalt üht eriharu tuleb õppida ülemastme ulatuses, s.o. peaaheinena. Kui on valitud üks ülemaste, siis peab olema plaanis veel vähemalt üks keskaste.

3. Eesti filoloogia osakonnast tuleb valida vähemalt üks eriharu ülemastmes ja üks keskastmes, muu võib olla väljastpoolt osakonda kokkuleppel vastavate ainete professoritega. Väljastpoolt teaduskonda võib valida aineastmeid ainult eesti filoloogia osakonna nõukogu nõusolekul. Teiste osakondade ja teaduskondade üliõpilased, kes valivad mingi astme eesti filoloogiast, peavad sooritama üldainetena ainult eesti kirjanduse ajaloo (EF 09, 2 õn.) ja eesti õigekeelsuse (EF 08, 2 õn.) eksami.

4. Emakeeleõpetajaks ettevalmistus eeldab eesti keele ja eesti kirjanduse õppimist vähemalt keskastmes.

5. Ühe alamastme ulatuses (15 õn.) on üliõpilastel lubatud kuulata teaduskonnas õpetatavaid üksikuid õppeaineid omal valikul.

Eelnevaid tingimusi arvestades on valikuvõimalused punktides järgmised:

7 punkti	8 punkti
3 + 2 + 2	3 + 2 + 2 + 1
3 + 3 + 1	3 + 3 + 2
3 + 2 + 1 + 1	3 + 3 + 1 + 1
Kombinatsioon 3 + 2 + 1 + 1 + 1 ei ole lubatud.	

6. Kahe ülemastme sooritamisel nõutakse diplomitööd ainult peaaaines, teises võib piirduda postseminaritööga.

7. Kui õppeainete kokkulangemise tõttu erinevates eriharudes või mõnel muul põhjusel on õppenädalate lõplik arv väiksem kui 145 või 160, siis tuleb lisaks kuulata vastav hulk üksikuid õppeaineid kooskõlastatult peaaaine professoriga.

Üliõpilase õppekava kinnitab ja selles tehtavad muudatused aktsepteerib osakonnajuhataja või tema volitusel peaaaine korraline professor.

EESTI KEELE ERIHARU ÕPPEPLAAN

1. ALAMASTE (15 õn.)

- EK 11. Sissejuhatus üldkeeleteadusesse. 2 õn. Sügissem. Eksam. Antakse ülevaade üldkeeleteaduse ainest, põhilistest suundadest, meetoditest ja mõistetest, samuti keeleteaduse seostest lähiteadustega. Loenguid 48 t. Kirjandus antakse kursuse algul.
- EK 12. Sissejuhatus eesti keele uurimisse. 2 õn. Sügissem. Eksam. Antakse ülevaade eesti keele uurimise senistest suundadest, uurijatest ja tulemustest. Loenguid 48 t. Kirjandus antakse loengutel.
- EK 13. Eesti foneetika. 2 õn. Kevadsem. Eksam. Õpitakse tundma eesti häälikute moodustamist, nende akustikat ja kõne täpsemat kirjanekut (transkriptsiooni). Loenguid 10 t., harjutusi 18 t. K. Wiik, Foneetika alused ja P. Ariste, Eesti foneetika (osalt).
- EK 14. Eesti kirjakeele sõnavara. 1 õn. Kevadsem. Eksam. Antakse põhiteadmised sõnavara ehitusest, tähendusväljadest, kasutamissfääridest ja õigekeelsusest. Loenguid 18 t., harjutusi 6 t. Kirjandus antakse loenguil.
- EK 15. Eesti keelesugulus. 2 õn. Kevadsem. Eksam. Antakse üldteadmised soome-ugri keelte sugulusest ja eesti keele kohast nende hulgas. Loenguid 48 t. Kirjandus antakse loenguil.
- EK 16. Eesti etnograafia. 2 õn. Sügissem. Eksam. Antakse sissevaade eesti ainelisse rahvakultuuri ja selle arengusse. Loenguid ja harjutusi 48 t.
- EK 17. Arvuti kasutamine keeleuurimises. 1 õn. Kevadsem. Arvestus. Antakse praktilised oskused tekstitöötluks arvuti abil. Loengud ja praktikumid.
- EK 18. Proseminar. Proseminaritöö. 3 õn. Sügis- ja kevadsem. Arvestus. Proseminaris käsitletakse eesti keele aktuaalseid küsimusi, tutvutakse keelealase uurimistöö metoodikaga, esitatakse ettekanne õppejõu juhutatud teemal ja kirjutatakse sellest proseminaritöö.

2. KESKASTE (18 õn.)

EK 21. Keeleteooria. 2 õn. Kevadsem. Eksam. Antakse süven-
datud käsitus tänapäeva olulisematest teoreetilistest
kontseptsioonidest keele olemuse, ehituse ja funktsioneerimise kohta. Loenguid 48 t. Kirjandus antakse loenguil.

EK 22. Eesti murded. 2 õn. Kevadsem. Eksam. Õpitakse tund-
ma eesti murrete kujunemist ja iseloomulikke tunnusoone.
Loenguid 30 t., harjutusi 12 t., A. Kask, Eesti murded ja

kirjakeel (osalalt) ja A. Kask, Valimik eesti murdenäiteid.

EK 23. Eesti keele häälikulugu. 2 õn. Sügissem. Eksam. Sü-
venetakse häälikumuutustesse, mis muutsid läänemeresoome
mõned murded iseseisva eesti keele murreteks. Loenguid 30 t.
harjutusi 18 t. ja A. Kask, Eesti keele ajalooline gramma-
tika. Häälikulugu (1.-2.).

EK 24. Eesti keele sõnavara ajalugu. 1 õn. Kevadsem. Eksam.
Antakse ülevaade eesti tüvevara kujunemisest ja päritolu-
rühmadest. Loenguid 24 t., H. Rätsep, Eesti tüvevara päritolu.

EK 25. Eesti keele ajalooline morfoloogia. 2 õn. Kevadsem.
Eksam. Süvenetakse eesti keele vormistiku saamislukku. Loen-
guid 24 t., H. Rätsep, Eesti keele ajalooline morfoloogia
I-II.

EK 26. Eesti keelekorralduse ajalugu. 1 õn. Sügissem. Ek-
sam. Tuuakse esile eesti keelekorralduse põhimõtted ja saa-
vutused eelkõige 19. sajandi lõpukümnenditel ja 20. sajan-
dil. 24 t. loenguid. Kirjandus antakse loenguil.

EK 27. Eesti keele vormiõpetus. 3 õn. Kevad- ja sügissem.
Eksam. Morfoloogiaga otseselt seotud fonoloogianähtused:
silbid, nende ehitus ja liigid, rõhusüsteem, kvantiteet.
Sõnade morfoloogiline struktuur ja grammatilised kate-
gooriad, morfoloogilised sõnaklassid ja sõnaliigid. Kää-
namine, kompareerimine ja pööramine, käänd- ja pöördkonnad.
Loenguid ja harjutusi 80 t. ning TÜ kirjastusel ilmunud
"Eesti keele grammatika" II, vihikud 1-4; J. Peebo, Käänd-
konnad; J. Peebo, Pöördkonnad. Kevadsemestril 2 t. nädalas,
sügissemestril 4 t. nädalas. Elduseks eesti õigekeelsuse
(EF 08) ja eesti foneetika (EK 13) eksamite sooritamine.

EK 28. Eesti keele sõnamoodustus. 1 õn. Kevadsem. Eksam koos eesti keele lauseõpetusega (EK 29). Omandatakse sõnade tuletamise ja liitmise käsitluses kasutatavad mõisted, süvenetakse eesti keele sõnamoodustusmallidesse. Loenguid 16 t., harjutusi 8 t. ja R. Kasik, Eesti keele tuletusõpetus. 1. Substantiivituletus. 2. Verbituletus. 3. Adjektiiv- ja adverbitaluletus.

EK 29. Eesti keele lauseõpetus. 2 õn. Sügissem. Eksam koos eesti keele sõnamoodustusega (EK 28). Õpitakse tundma süntaksi mõistestikku ja süntaktilise analüüsi meetodeid, süvenetakse eesti keele lauseehituse üksikasjadesse. Loenguid 40 t., harjutusi 20 t., kirjanduse loendi annab õppejõud.

EK 210. Seminar. Seminaritöö. 2 õn. Kevad- ja sügissem. Õpitakse tundma keelehoolde ülesandeid, harjutatakse keelelist redigeerimist. Refereeritakse ja arutletakse õppejõu poolt valitud kirjandust. Seminari käigus valmib igal üliõpilasel iseseisva teadustöö tulemusena seminaritöö, mida seminarirühmas arutletakse ja retsenseeritakse.

3. ÜLEMASTE (21 õn.)

EK 31. Keeleteaduse ajalugu. 1 õn. Sügissem. Eksam. Arutletakse keeleteaduse ajaloolise arengu sõlmküsimate üle. Käsitletakse tähtsamaid keeleteaduse koolkondi.

EK 32. Vana tartu kirjakeel. 1 õn. Sügissem. Eksam. Lõuna-eestimurdelise kirjakeele vanima perioodi senise uurimise tulemused. 24 t. loenguid, õppejõu juhata tud kirjandus.

EK 33. Eesti fonoloogia. 1 õn. Kevadsem. Eksam. Süvenetakse eesti keele hääliku- ja prosoodiastruktuuri ning nende muutumise seaduspärasustesse. Loenguid 24 t., kirjandus õppejõu soovitusel.

EK 34. Eesti rahvalaulude keel. 1 õn. Sügissem. Eksam. Käsitletakse eesti regivärsiliste rahvalaulude keeleajaloolisi ja murdelisi erijooni. Loengud ja praktilised harjutused. Kirjandus antakse loengutel.

EK 35. Saarte murre. 1 õn. Sügissem. Eksam. Antakse ülevaade saarte murdest ning tutvustatakse seniseid uurimusi.

EK 36. Kognitiivne semantika ja pragmaatika. 1 õn. Kevadsem. Eksam. Eestikeelse materjali põhjal käsitletakse kognitiivse analüüsi meetodit semantikas ja pragmaatikas.

EK 37. Liivi keel. 1 õn. Sügissem. Eksam. Antakse ülevaade liivi keele hääliku-, vormi- ja lauseõpetuse põhijoontest ning liivi keele arengu- ja uurimisloost. Loenguid 24 t., harjutusi 6 t.

EK 38. Reklaamikeel. 1 õn. Kevadsem. Eksam. Loengutel käsitletakse tarbestiili eesmarke ja tunnuseid, keelelise mõjutamise vahendeid ning propaganda ja reklaami kasutust. 20 t. loenguid ja 4 t. seminare.

EK 39. Eesti leksikograafia. 1 õn. Kevadsem. Eksam. Käsitletakse sõnaraamatute koostamise põhimõtteid, sõnaraamatute tüüpe, eesti leksikograafia ajalugu ja tänapäeva. Loenguid 18 t., seminare 6 t., kirjandus õppejõu soovitusel.

EK 310. Murdepraktika. 2 õn. Suvel. Arvestus. Eelduseks on teadusliku foneetilise transkriptsiooni tundmine. Osad: 1) tutvumine kogumise metoodikaga, 2) materjali kogumine suulisel küsitlemisel või lindistades, 3) ainestiku lüüerimine magnetofonilindilt, süstematiseerimine ja vormistamine.

EK 311. Postseminar. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Töötatakse läbi diplomitööks vajalikku keeleteooriat ja keeleuurimise metoodikat. Esitatakse diplomitööde probleeme ja valmis peatükke.

EK 312. Diplomitöö. 8 õn.

EESTI KIRJANDUSE ERIHARU ÕPPEPLAAN

1. ALAMASTE (15 õn.)

EKi 11. Sissejuhatus kirjandusteadusse. 2 õn. Sügissem. Eksam. Antakse sissejuhatav üldkäsitus kirjandusteaduse põhiküsimustest. Loenguid ja harjutusi 48 t. J. Põldmäe, Eesti värsiõpetus, M. Mäger, Stilistika.

EKi 12. Eesti kirjjanikke. 3,5 õn. Kevad- ja sügissem. Eksam. Eelnevalt peab olema kuulatud eesti kirjanduse ajalugu (EF 09). Süvenetakse erinevaid arengujärke ja stilisuundi esindavate valitud autorite loomingusse. Loenguid ja teoste analüüsi 84 t. Autorite valik ja lektüür õppejõu juhatusel.

EKi 13. Maailmakirjanduse ajaloo põhihooni. 3,5 õn. Kevad- ja sügissem. Eksam. Kursus annab ülevaate maailmakirjanduse olulisematest arengusuundadest ja autoritest antiigist kuni käesoleva sajandi alguseni. Loenguid 84 t., autorite valik õppejõu juhatusel.

EKi 14. Vene kirjanduse klassikuid. 1 õn. Kevadsem. Eksam. Keskendutakse XIX sajandi vene kirjanduse arengutendentsidele ja käsitletakse selle perioodi kõige esindavamaid autoreid. Loenguid 24 t., autorite valik õppejõu juhatusel.

EKi 15. Soome ja Balti kirjanduste põhihooni. 2 õn. Kevadsem. Eksam. Antakse ülevaade soome, läti ja leedu kirjanduse arengusuundadest, tähtsamatest esindajatest ja kontaktidest eesti kirjandusega. Loenguid 48 t. ja K. Laitinen, Soome kirjanduse ajalugu, T. Kuldsepp, Suomen siltaa rakentamassa, S. Issakov, Baltimaade rahvaste kirjandus, P. Domokos, Itäisten suomalais-ugrilaisien kansojen kirjallisuudesta.

EKi 16. Esteetika alused. 1 õn. Sügissem. Eksam. Antakse alusteadmised esteetika olemusest ja esteetilise avaldumisiisidest eri kunstides, eriti kirjanduses. Loenguid 24 t. ja kirjandust õppejõu juhatusel.

EKi 17. Proseminar. Proseminaritöö 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Proseminaris käsitletakse kirjandusteoreetilisi küsimusi ja koostatakse referaat õppejõu juhutatud probleemidest.

2. KESKASTE (18 õn.)

EKi 21. Kirjandusteooria ja stilistika. 3 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Antakse süvendavad teadmised kirjandusteooria ja kirjandusliku stilistika küsimustest. Loenguid ja praktilisi töid 72 t. ja R. Wellek, A. Warren, Kirjandusteooria või W. Kayser, Das sprachliche Kunstwerk; B. Tomaševski, Stilistika või B. Asmuth, L. Berg-Ehlers, Stilistik; I. A. Richards, Kirjanduskriitika printsiibid või H. Markiewicz, Kirjandusteooria põhiprobleemid.

EKi 22. Lüürika ja lüroepika. Eesti luuletajad. 2,5 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Süvenetakse lüürika ja lüroepika olemusse ja žanridesse. Valitud autorite loomingu varal õpitakse tundma eesti luule arengulugu ja saadakse analüüsikogemusi. Loenguid ja teoste analüüsi 60 t. Valitud autoreid õppejõu juhatusel ja B. Kangro, Eesti soneti ajalugu, A. Merilai, Eesti ballaad 1900-1940.

EKi 23. Proosaepika. Eesti proosakirjanikke. 3 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Süvenetakse proosaepika olemusse ja žanridesse. Valitud autorite loomingu kaudu õpitakse tundma eesti proosa arengutendentse ja saadakse eri laadi proosateoste analüüsikogemusi. Loenguid ja teoste analüüsi 72 t. Valitud autoreid õppejõu juhatusel ja A. Heino, Kertoja, M. Bahtin, Valitud töid, E. Nirk, Avardumine, P. Lias, Sulailmast uutmi-seni.

EKi 24. Drameatika. Eesti draamakirjanikke. 1,5 õn. Kevadsem. Eksam. Süvenetakse draamakirjanduse olemusse ja žanridesse. Esindavate autorite kaudu õpitakse tundma eesti draamakirjanduse arengut ja omandatakse analüüsikogemusi. Loenguid ja teoste analüüsi 36 t. Valitud autoreid õppejõu juhatusel ja V. Halizev, Draama kirjandusliigina. J. Lotman, Lavasemiootika (rmt. J. Lotman, Kultuurisemiootika).

EKi 25. XX sajandi suundumusi maailmakirjanduses. 3 õn. Kevad- ja sügissem. Eksam. Antakse ülevaade maailmakirjanduse arengusuundadest XX sajandil ja õpitakse tundma erinevate meede silmapaistvaimate autorite loomingut. Loenguid ja teoste analüüsi 72 t. Teoseid õppejõu juhatusel.

EKi 26. Vene kirjandus XX sajandil. 1 õn. Kevadsem. Antakse ülevaade vene kirjanduse arengusuundadest XX sajandil ja

õpitakse tundma valitud autorite loomingut. Loenguid 24 t. ja valitud kirjanikke õppejõu juhatusel.

EKi 27. Lastekirjandus. 1 õn. Kevadsem. Eksam. Antakse ülevaade lastekirjanduse teooriast, õpitakse tundma lastekirjanduse klassikat ja tänapäeva lastekirjandust. Loenguid 24 t. ja A. Jaaksoo, Kes on kes ja mis on mis eesti lastekirjanduses; A. Järv, Eesti lastekirjandus; H. Väli, Mallega ja Kallega.

EKi 28. Eesti kirjanduskriitika ja -teaduse arengujooni. 1 õn. Sügissem. Eksam. Kursus annab ülevaate eesti kirjanduskriitika ja kirjandusteaduse arenguloost koos aine teoreetilise probleemistikuga. Loenguid 24 t. ja R. Wellek, Grundbegriffe der Literaturkritik; M. Kalda, Kirjandusest ja kriitikast; R. Veidemann, Olla kriitik.

EKi 29. Seminar. Seminaritöö. 2 õn. Kevad- ja sügissem. Seminaris käsitletakse kirjandusteaduse ja kirjandusloo probleeme ja kirjutatakse uurimuslik töö õppejõuga kokkulepitud teemal.

ÜLEMASTE (21 õn.)

EKi 31. Kirjanduse uurimise meetodid. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam, millele eelneb referaat mõnest kirjandusmetodoloogilisest vöörkeelsest teosest. Kursus tutvustab klassikalisi uurimismeetodeid (positivism, vaimulugu, sotsioloogiline meetod, süvapsühholoogiline meetod, retseptsiooniesteetika, generatsioonide teooria, strukturalism, semiootika, tekstiimmanentsed suunad), annab ülevaate uusimaist interpretatsioonilaadidest (feminism, intuitivism jt.). Loenguid ja praktilisi töid 48 t. Teoreetiline kirjandus antakse avaloengul.

EKi 32. Esteetika. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Antakse süvendavad teadmised esteetika põhiprobleemidest ja arengust, eriti kirjanduse vaatekohalt. Loenguid 48 t. ja teoreetilist kirjandust õppejõu juhatusel

EKi 33. Tekstoloogia ja tekstide analüüsipraktikum. 2 õn. Sügissem. Eksam. Antakse ülevaade eeskätt kirjanduslike ja kultuurilooliste tekstide ajaloo uurimisest, arhiivinduslikust korraldamisest ja väljaandmisest. Praktikumides töötatakse

läbi tekstide keelelise redigeerimise ning kommenteerimise küsimused. О. Лихачев, Текстология, Б. Томашевский, Писатель и книга. Loenguid 24 t. ja praktilisi töid 24 t.

EKi 34. A.H. Tammsaare "Tõe ja õiguse" retseptsioon teatris. 1 õn. Sügissem. Loenguid 24 t. ja L. Tormis (koost.), Inimene ja juured. Kirjutatakse referatiivne töö mõnest "Tõe ja õiguse" lavastusest.

EKi 35. A. H. Tammsaare kirjanduskriitiline ja kultuuriarvustuslik looming. 1 õn. Sügissem Eksam koos EKi 34. A.H. Tammsaare "Kogutud teosed" 15,16 ja 17 köide.

EKi 36. Valikkursus maailmakirjandusest 2 õn. Sügissem Eksam Kursusel antakse ülevaade maailmakirjanduse uusimatest suundumustest.

EKi 37. Valikkursus vene kirjandusest . 1 õn. Sügissem Eksam. Kursusel antakse ülevaade vene kirjanduse uusimatest arengutendentsidest. Loenguid 24 t. ja kirjandust õppejõu juhatusel.

EKi 38. Postseminar. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Töötatakse läbi diplomitöödega seostuvaid teoreetilisi küsimusi, arutletakse diplomitööde probleeme ja valminud peatükke.

EKi 39. Diplomitöö. 8 õn.

TEATRITeaduse ERIHARU õppeplaan

1. ALAMASTE (15 õn.)

T 11. Draamateooria ja teatriteaduse alused. 2 õn. Sügissem Eksam. Draamateooria ja teatriteaduse põhiküsimused ja -mõisted. Loenguid 40 t., harjutusi 8 t. ja J. Lotman, Lavasemiootika (rmt. J. Lotman, Kultuurisemiootika), L. Epner Draamateooria probleeme I, M. Esslin, Draaman perusteet.

T 12. Eesti teatri ja draama ajalugu I. 3 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Ülevaade eesti teatri arengust 19.-20. saj ja näitekirjanduse klassikast. Loenguid 72 t. ja K. Kask, Teatritegijad, alustajad, L. Tormis, Eesti teater 1920-1940.

T 13. Antiikteater ja -draama. 1 õn. Sügissem. Eksam Süvenetakse antiikteatri olemisse ja antakse ülevaade näitekirjandusest. Loenguid 24 t. ja Д. Каллистов, Античный театр.

T 14. Üldine teatriajalugu I. 3 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Antakse ülevaade Lääne teatri arengust 19. sajandini. Loenguid 24 t. ja P. Hartnoll, Lühike teatriajalugu, История зарубежного театра.

T 15. Naaberriikide teater ja draama. 2,5 õn. Kevad- ja sügissem. Eksam. Käsitletakse Skandinaaviamaade ning Baltikumi teatri ja näitekirjanduse põhijooni. Loenguid 60 t. Kirjandus õppejõu juhatusel.

T 16. Draamaklassikuid I. 2 õn. Sügissem. Eksam Süvenetakse näitekirjanduse klassikate loomingusse (renessansist realismini), analüüsitakse tähtsamaid teoseid. Loenguid 24 t. Autorite valik õppejõu juhatusel.

T 17. Proseminar. Proseminaritöö. 1,5 õn. Sügis- ja kevadsem. Käsitletakse teatrietenduse kirjeldamise probleeme, tutvutakse teatritöö korraldusega. Proseminaritöö koostatakse õppejõuga kooskõlastatud teemal.

2. KESKASTE (18 õn.)

T 21. Teatri- ja draamauurimise meetodid I. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Kursus koosneb kahest osast: a) teatrisemiootika alused, b) lavastaja- või näitlejatöö analüüsi alused (üliõpilase valikul). Loengutes antakse ülevaade teatriteaduse uurimismeetoditest, loetakse õppejõu juhatusel teoree-

tilist kirjandust. Kirjutatakse lühiaurimis mõne lavastaja/ näitleja loomingust. Eelduseks T 11 sooritamine.

T 22. Eesti teatri ja draama ajalugu II. 3 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Ülevaade eesti teatri ja näitekirjanduse arengust 20. saj Loenguid 72 t. ja L. Tormis, Eesti teater 1920-1940, K. Kask, Eesti teater 1940- 1965.

T 23. Üldine teatriajalugu II. 3 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Ülevaade Lääne teatri peamistest arengusuundadest 19-20. saj Loenguid 72 t. ja P. Hartnoll. Lühike teatriajalugu. O. Brockett, The century of innovation, I. Niemi, Nykyteaterin juuret .

T 24. Draamaklassikuid II. 2 õn. Sügissem. Eksam. Süvenetakse 19.-20. saj. näitekirjanike loomingusse, analüüsitakse tähtsamaid teoseid. Loenguid 36 t. ja teoste analüüsi 36 t. Autorite valik õppejõu juhatusel.

T 25. Filmikunsti alused ja ajalugu. 3 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Ülevaade filmikunsti spetsiifikast ja arenguloost. Kirjandus õppejõu juhatusel.

T 26. Teatrikriitika alused. eesti teatrikriitika ajalugu. 2 õn. Sügissem. Eksam. Titvutakse teatrikriitika ülesannete ja meetoditega ning eesti teatrimõtte arenguga. Loenguid 24 t. Kirjandus õppejõu juhatusel.

T 27. Etenduse analüüsi praktikum. 1 õn. Kevadsem. Arvestus. Arutatakse ühiselt teatrietendusi, kirjutatakse analüüsivaid töid. Eelduseks proseminari sooritamine.

T 28. Seminar. Seminaritöö. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Käsitletakse teoreetilisi ja metoodilisi probleeme, kirjutatakse uurimuslik töö õppejõuga kokkulepitud teemal. Eelduseks T 27 sooritamine.

3. ÜLEMASTE (21 õn)

T 31. Kunstifilosoofia/kulturoloogia. 1 õn. Sügissem. Eksam.

T 32. Teatri- ja draamauurimise meetodid II. 2 õn. Kevad- ja sügissem. Eksam.

T 33. Teater ja ühiskond. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam.

T 34. Erikursused. 6 õn. Kevad- ja sügissem. 3 eksamit.

T 35. Postseminar. 2 õn. Kevad- ja sügissem.

T 36. Diplomitöö. 8 õn.

EESTI JA VÖRDLEVA RAHVALUULE ERIHARU
ÕPPEPLAAN

1. ALAMASTE (15 õn.)

R 11. Sissejuhatus rahvaluulesse. Eesti rahvaluuleteaduse ajalugu. 2 õn. Sügissem. 1 õn. Kevadsem. Eksam. Antakse ülevaade rahvaluule olemusest, rahvaluule liikidest ja funktsioonist. Tutvutakse eesti folkloristika kujunemisega ning peamiste uurimissuundadega. Loenguid 48 t., harjutusi 24 t. ja E. Laugaste, Eesti rahvaluule; E. Laugaste, Eesti rahvaluuleteaduse ajalugu I-II. Valikuliselt tekste õppejõu juhendamisel.

R 12. Rahvalaul. 1 õn. Kevadsem. Eksam. Antakse ülevaade eesti rahvalaulu liikidest, rahvalaulude kogumisest, väljandmisest ja uurimisest. Demonstratsioonikursus. Loenguid 18 t., harjutusi 6 t. Eesti rahvalaulud. Antoloogia. I-IV.

R 13. Rahvajutt. 1 õn. Kevadsem. Eksam. Antakse ülevaade eesti rahvaluule jutuanritest, historiograafiast, juttude funktsioonist ja kunstilisest ülesehitusest. Loenguid 18 t., praktilisi töid 6 t. Kirjandus õppejõu juhatusel.

R 14. Lühivormid. 1 õn. Kevadsem. Eksam. Antakse ülevaade eesti rahvaluule lühivormide liikidest, temaatikast, funktsioonist ja poetikast. Loenguid 24 t. ja Vanasõnaraamat.

R 15. Rahvausund ja tavand. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Antakse ülevaade eesti rahvausundilise ainese kogumisest ja avaldamisest. Tutvustatakse olulisemaid rahvausundi uurimissuundi (sügissem.). Antakse ülevaade kalendri- ja perekonnakombestikust ning selle seostest rahvausundiga. Keskendutakse teatrielementidele neis (kevadsem.). Loenguid 36 t., harjutusi 12 t. Kirjandus õppejõu juhatusel.

R 16. Etnograafia. 2 õn. Sügissem. Eksam. Kursus annab algteadmised eesti etnograafiast, etnograafia põhimõistetest ja etnograafiliste nähtuste regionaalsetest iseärasustest. Loenguid 38 t., harjutusi 10 t.

R 17. Naaberrahvaste folkloorist I. 1 õn. Sügissem. Eksam. Käsitletakse vene (slavi) folkloori, selle žanrisüsteemi ja seost eesti materjaliga. Loenguid 10 t., referaadid valitud

teemal ja N. Kravtsov, S. Lazutin, Vene suuline poeetiline rahvalooming (vene keeles).

R 18. Praktikum (arhiiv, välitööd). 2 õn. Kevad- ja sügissem. Arvestus. Üliõpilased töötavad Kirjandusmuuseumi rahvaluuleosakonnas ja/või koguvad rahvaluulet. Eesmärk on omandada esmased kogemused rahvaluule uurimistöö üheks, materjali koguvaks etapiks.

R 19. Proseminar. Proseminaritöö. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Arvestus. Proseminar eeldab, et üliõpilane on kuulnud vähemalt sissejuhatavat kursust rahvaluulest ja alustanud praktikumiga. Proseminaris käsitletakse rahvaluule aktuaalseid küsimusi, kirjutatakse referatiivne töö kas uurimustest või originaalmaterjalist või vormistatakse rahvaluule originaalkogu.

2. KESKASTE (18 õn.)

R 21. Rahvalaul. 1 õn. sügissem. ja 2 õn. kevadsem. Eksam. Süvenetakse regivärsilise ja riimilise rahvalaulu teooriaküsimustesse ja rahvalaulu poetikasse. Loenguid 50 t., harjutusi 22 t. Kirjandus õppejõu juhatusel.

R 22. Rahvajutt. 3 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Antakse ülevaade rahvajutust, selle uurimise ajaloost ning tänapäevast ja süvenetakse valikuliselt ühte žanrisse. Loenguid 50 t., harjutusi 20 t. ja Kertomusperinne.

R 23. Lühivormid. 2 õn. Kevadsem. Eksam. Käsitletakse eesti rahvaluule lühivormide uurimisprobleeme, tuuakse võrdlusjooni teiste rahvaste folkloori lühivormidega ja uurimissuundadega. Loenguid 48 t. ja M. Kuusi, Sananlaskut ja puheenparret.

R 24. Rahvausund ja tavand II. 2 õn. Kevad- ja sügissem. Eksam. Käsitletakse eesti rahvausundit ja selle seoseid teiste rahvaste vastavate kujutelmadega. Loenguid 48 t. Kirjandus antakse loengul.

R 25. Naaber rahvaste folkloorist II. 2 õn. Sügissem. Eksam. Käsitletakse soome ja teiste läänemeresoome rahvaste folkloori. Loenguid 24 t. ja L. Virtanen, Suomalainen kansanperinne. Lisakirjandus antakse loengul.

R 26. Rahvamuusika. 1 õn. Sügissem. Eksam. Käsitletakse rahvamuusika sõlmprobleeme, eriti rahvaviiside tüpoloogiat.

Loenguid 24 t. ja U. Kolk, Rahvaviiside varieerumisest; H. Tampere, Eesti rahvalaule viisidega I-V.

R 27. Lastekirjandus. 1 õn. Kevadsem. Eksam. Vt. EKi 27.

R 28. Rahvaluule uurimismeetodid. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Rahvaluule käsikirjade korraldamise põhimõtted Eestis ja mujal. Rahvaluule kogumine kui teaduslik töö (1 õn.). Rahvaluuleteaduse kujunemine ja uurijate erinevaid vaatepunkte materjalile (1 õn.). Loenguid 40 t., harjutusi 15 t. Perinteentutkimuksen perusteita ning materjale õppejõu juhendamisel.

R 29. Seminar. Seminaritöö. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Seminaris käsitletakse aktuaalseid rahvaluule uurimise probleeme. Seminari käigus valmib üliõpilase iseseisva teadustöö tulemusena seminaritöö, kui peaaineks on rahvaluule. Teised üliõpilased kirjutavad referaadi rahvaluule seostest naaberteadusalaga, millega üliõpilane on seotud. Töid arutatakse ja retsenseeritakse seminaris.

3. ÜLEMASTE (21 õn.)

R 31. Lokaaltraditsioon. 1 õn. Sügissem. Eksam. Tutvutakse lähemalt setu rahvaloominguga. Loengud setu murdes 18 t., harjutusi 6 t.

R 32. Rahvaluuleteaduse ajalugu. 2 õn. Sügissem. Eksam. Süüvitakse Euroopa folkloristika ajaloosse. Loenguid 24 t. Kirjandus õppejõu juhendusel.

R 33. Rahvaluule ja naaberteaduste suhted. 1 õn. Sügissem. Eksam. Tutvustatakse rahvaluuleteaduse võimalusi uurida materjali, pidades silmas naaberteaduste seisukohti sama uurimisallika kohta (arheoloogia, isikulooline pärimus, õigusteaduse ajalugu). Loenguid 20 t., harjutusi 4 t. Kirjandus õppejõu juhatusel.

R 34. Tänapäeva folkloor. 2 õn. Kevadsem. Eksam. Tutvutakse modernse rahvaloomingu uurimisprobleemidega meil ja mujal. Loenguid 36 t., harjutusi 12 t. Kirjandus antakse loengul.

R 35. Rahvajutt. 2 õn. Kevadsem. Eksam. Huumori osa rahvajuttus - S. Knuuttila loengute või rmt. Kansanhuumorin mieli põhjal (loengud toimusid mais 1993. a.). Muinasjutu struk-

tuur - S. Apo loengute või Ihmesadun rakenne põhjal (loengud toimuvad 1993/94. õ.-a.).

R 36. Rahvalaul. 1 õn. Sügissem. Eksam. Keskendutakse rahvalaulu kujundi ja poeetika probleemidele. Loenguid 18 t., harjutusi 6 t. Kirjandus antakse loengul.

R 37. Rahvaluule uurimise meetodid. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Süvenetakse uurimisparadigmade arengusse muutuv ajas. Allikmaterjali, uurimisaspekti ja sobiva metodoloogia ning uurimistehnika valik diplomitööks. Loenguid 24 t., harjutusi 30 t. Kirjandus antakse loengul.

R 38. Postseminar. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Arvestus. Analüüsitakse rahvausundi kujutelmade olemust ja levikut.

R 39. Diplomitöö. 8 õn.

SOOME-UGRI KEELTE ERIHARU ÕPPEPLAAN

1. ALAMASTE (15 õn.)

SU 11. Soome maatundmine. 1 õn. Sügissem. Eksam. Saadakse ülevaade Soome minevikust ja tänapäevast. Loenguid 30 t.

SU 12. Ungari maatundmine. 1 õn. Kevadsem. Eksam. Saadakse ülevaade Ungari minevikust ja tänapäevast. Loenguid 30 t.

SU 13. Soome keele praktikum. 1 õn. Kevadsem. Süvendatakse soome keele aktiivset oskust. Harjutusi 30 t.

SU 14. Ungari keele põhikursus. 3 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Saadakse põhiteadmised ungari keelest. Keeletunde 90 t.

SU 15. Sissejuhatus üldkeeleteadusesse. 2 õn. Sügissem. Eksam. (Edasi vt. eesti keele eriharu õppeplaani alamaste.)

SU 16. Üks läänemeresoome keel. 1 õn. Kevadsem. Eksam koos sissejuhatusesga soome-ugri foneetikasse. Tutvutakse tavaliselt kas liivi, vadja või karjala keelega. Loenguid ja harjutusi 30 t.

SU 17. Sissejuhatus soome-ugri foneetikasse koos transkriptsiooniga. 1 õn. Kevadsem. Eksam koos ühe läänemeresoome keelega. Õpitakse tundma soome-ugri keelte häälikulist ehitust ja teaduslikku foneetilist transkriptsiooni. Loenguid ja harjutusi 24 t. ja K. Wiik, Foneetika alused ning P. Ariste, Eesti foneetika (osalt).

SU 18. Soome-ugri keelte uurimislugu. 2 õn. Sügissem. Eksam. Tutvutakse soome-ugri keelte uurimisega läbi aegade, tähtsamate keskuste ja uurijatega, uurimise tänase seisundiga. Loenguid 48 t. ja A. Künnap jt., Põhja ja itta.

SU 19. Praktikum. 1 õn. Kevadsem. Töötatakse läbi sugulaskeele talletusi. Võimaluse korral sooritatakse praktikum 2-nädalase ekspeditsioonina sugulaskeele kõnelejate juurde, millega kaasneb keeleainese talletamine.

SU 110. Proseminar. Proseminaritöö. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Osaletakse proseminaris ja kirjutatakse proseminaritöö, arutatakse ühiselt proseminaritöid.

2. KESKASTE (18 õn.)

SU 21. Läänemeresoome murded. 2 õn. Kevadsem. Eksam koos soome keele järgkursusega. Antakse ülevaade läänemeresoome keelte murdejaotusest ja murrete tunnusjoontest. Loenguid 48 t.

SU 22. Soome keele järgkursus. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam koos läänemeresoome murretega. Süvendatakse igakülselt soome keele oskust. Loenguid ja harjut. 48 t. ja P. Alvre, Soome keeleõpetuse reeglid ning P. Alvre, Soome-eesti vestmik.

SU 23. Keeleteooria. 2 õn. Kevadsem. Eksam. (Edasi vt. eesti keele eriharu õppeplaani keskaste.)

SU 24. Soome-ugri häälikulugu. 2 õn. Sügissem. Eksam koos soome-ugri sõnavara ajalooa. Tutvutakse uurali ja soome-ugri algkeele häälikusüsteemiga ja nüüdiskeelte häälikusüsteemide kujunemise põhijoontega. Loenguid 48 t. ja P. Alvre, Uurali keelte ajaloolise foneetika harjutusülesanded ja materjalid (üksikkonsonandid) ning P. Alvre, ... (konsonantühendid) (kummastki raamatust häälikulooline aspekt).

SU 25. Soome-ugri sõnavara ajalugu. 1 õn. Sügissem. Eksam koos soome-ugri häälikulooga. Tutvutakse läänemeresoome ja kaugemate sugulaskeelte ühissõnavara eri kihistustega. Loenguid 24 t. ja A. Laanest, Sissejuhatus läänemeresoome keeltesse ning SU 24 juures mainitud raamatud (sõnavaraline aspekt).

SU 26. Ungari keele järgkursus. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Süvendatakse igakülselt ungari keele oskust. Loenguid ja harjutusi 60 t.

SU 27. Kaugemad sugulaskeeled. 2 õn. Sügissem. Eksam. Antakse ülevaade ühest või mitmest kaugemast sugulaskeelest koos ülduurali probleematika valgustamisega nende näitel. Loenguid ja harjutusi 60 t.

SU 28. Soome-ugri ajalooline morfoloogia. 2 õn. Kevadsem. Eksam. Tutvutakse läänemeresoome ja kaugemate sugulaskeelte sõnamuutmis- ja tuletussüsteemide kujunemise põhijoontega. Loenguid 48 t. ja P. Alvre, Soome-ugri keelte ajalooline grammatika.

SU 29. Praktikum. 1 õn. Kevadsem. Omandatakse teadusliku uurimistöö praktilisi kogemusi individuaalsete ülesannete põhjal.

SU 210. Seminar. Seminaritöö. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Osaletakse seminaris ja kirjutatakse seminaritöö, retsenseeritakse individuaalselt ja arutatakse ühiselt seminari-töid.

3. ÜLEMASTE (21 õn.)

SU 31. Soome keele ajalugu. 1 õn. Sügissem. Eksam. Süvenetakse soome keele, eelkõige soome kirjakeele kujunemisse. Loenguid ja harjutusi 24 t. ja P. Alvre, Soome vana kirja-keele harjutusülesanded, tekstid ja sõnaseletused.

SU 32. Soome keele süvakursus. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Viimistletakse igakülgsest soome keele oskust. Loenguid ja harjut. 48 t. ja P. Alvre, Soome keele sõnavaraõpetus ning P. Alvre, Soome keele võõrsõnad.

SU 33. Ungari keele ajalugu. 1 õn. Kevadsem. Eksam koos ungari keele süvakursusega. Vaadeldakse ungari keele, eelkõige kirjakeele kujunemismalle. Analüüsitakse ungari keele ajaloo põhimälestisi (TihA, HB, ÓMS jne.). Loenguid ja harjutusi 24 t. ja ositi I. Papp, Unkarin kielen historia.

SU 34. Ungari keele süvakursus. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam koos ungari keele ajalooga. Viimistletakse igakülgsest ungari keele oskust. Loenguid ja harjutusi 60 t.

SU 35. Keeleteaduse ajalugu. 1 õn. Sügissem. Eksam. (Edasi vt. eesti keele eriharu õppeplaani ülemaste.)

SU 36. Tõlkimise alused. 1 õn. Sügissem. Eksam. Tutvutakse tõlketeooria põhiseisukohtadega, analüüsitakse tõlkeid ja tehakse harjutustöid. Loenguid ja harjutusi 24 t.

SU 37. Fennougristika aktuaalsed probleemid. 2 õn. Kevadsem. Eksam. Antakse ülevaade kõige aktuaalsematest probleemidest tänapäeva soome-ugri keeleteaduses koos laiemast fennougristilise taustaga. Loenguid 60 t.

SU 38. Praktikum. 1 õn. Kevadsem. Rakendatakse teadusliku uurimistöö alaseid teadmisi ja oskusi individuaalse teadusliku ülesande lahendamisel.

SU 39. Postseminar. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Osaletakse postseminaris ja peetakse ettekandeid diplomitöödega seotud temaatikast.

SU 310. Diplomitöö. 8 õn.

SOOME KEELE JA KIRJANDUSE ERIHARU ÕPPEPLAAN

1. ALAMASTE (15 õn.)

SK 11. Soome maatundmine. 1 õn. Sügissem. Eksam. Saadakse ülevaade Soome minevikust ja tänapäevast. Loenguid 30 t.

SK 12. Soome ajalugu. 1 õn. Kevadsem. Eksam. Saadakse ülevaade Soome maa ja rahva saatusest eelajaloolisest ajast tänapäevani. Loenguid 24 t. ja M. Klinge, Soome lühiajalugu.

SK 13. Soome keele konversatsioon. 2 õn. Kevadsem. Eksam koos sissejuhatusega soome-ugri foneetikasse. Süvendatakse soome keele aktiivset oskust, eriti suulise vestluse osas. Harjutusi 60 t..

SK 14. Sissejuhatus üldkeeleteadusesse. 2 õn. Sügissem. Eksam. (Edasi vt. eesti keele eriharu õppeplaani alamaste.)

SK 15. Sissejuhatus soome-ugri foneetikasse koos transkriptsiooniga. 1 õn. Kevadsem. Eksam koos soome keele konversatsiooniga. (Edasi vt. soome-ugri keelte õppeplaani alamaste.)

SK 16. Sissejuhatus soome kirjandusse. 1 õn. Sügissem. Eksam. Õpitakse tundma soome kirjanduse põhiperioode selle algusest tänapäevani. Loenguid 28 t. ja T. Kuldsepp, Ülevaade soome kirjandusest.

SK 17. Soome keele täiendpraktikum. 1 õn. Kevadsem. Süvendatakse soome keele igakülgset oskust. Harjutusi 30 t.

SK 18. Soome keele täiendkursus. 3 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Tutvutakse täiendavalt soome keele sõnavara ja ehitusega. Loenguid ja harjutusi 82 t. ja P. Alvre, Soome keeleõpetuse reeglid.

SK 19. Praktikum. 1 õn. Kevadsem. Sooritatakse reeglina 2-nädalase praktikana, mis nõuab soome keele aktiivset kasutamist suhtlemisel soomlastega ja millega kaasneb tähelepanekute tegemine elavast keelekasutusest.

SK 110. Proseminar. Proseminaritöö. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Osaletakse proseminaris ja kirjutatakse proseminaritöö, arutatakse ühiselt proseminaritöid.

2. KESKASTE (18 õn.)

SK 21. Soome häälikulugu. 1 õn. Sügissem. Eksam koos soome sõnavara ajalooa. Süvenetakse häälikuarenguisse, mis muut-
sid läänemeresoome algkeele mõned murded soome keele murre-
teks. Loenguid ja harjutusi 30 t.

SK 22. Soome sõnavara ajalugu. 1 õn. Sügissem. Eksam koos
soome häälikulooga. Antakse ülevaade soome sõnavara pärit-
olust ja kujunemisest. Loenguid ja harjutusi 30 t.

SK 23. Soome ajalooline morfoloogia. 1 õn. Kevadsem. Eksam.
Süvenetakse soome keele vormistiku saamisluuku. Loenguid ja
harjutusi 30 t.

SK 24. Soome murded. 2 õn. Kevadsem. Eksam koos soome keele
täiendjärgkursusega. Saadakse ülevaade soome murretest ja
nende tekkimisest. Loenguid 48 t.

SK 25. Soome keele täiendjärgkursus. 2 õn. Sügis- ja kevad-
sem. Eksam koos soome murretega. Süvendatakse teadmisi
soome keele sõnavarast ja ehitusest. Loenguid ja harju-
tusi 40 t. ning erialane kirjandus õppejõu juhendamisel.

SK 26. Tõlkimise alused. 1 õn. Sügissem. Eksam. (Edasi vt.
soome-ugri keelte eriharu õppeplaani ülemaste.)

SK 27. Soome kirjanduse põhikursus. 4 õn. Sügis- ja kevad-
sem. Eksam. Saadakse ülevaade soome kirjanduse varasemast
perioodist. Loenguid 60 t. ja autorite valik õppejõu juha-
tusel.

SK 28. Keeleteooria. 2 õn. Kevadsem. Eksam. (Edasi vt.
eesti keele eriharu õppeplaani keskaste.)

SK 29. Soome keele täiendjärgpraktikum. 1 õn. Kevadsem.
Täiustatakse igakülgselt soome keele oskust. Harjutusi 30 t.

SK 210. Praktikum. 1 õn. Kevadsem. Omandatakse teadusliku
uurimistöö ja tõlkimise praktilisi kogemusi individuaalsete
ülesannete põhjal.

SK 211. Seminar. Seminaritöö. 2 õn. Sügis- ja kevadsem.
(Edasi vt. soome-ugri keelte eriharu õppeplaani keskaste.)

3. ÜLEMASTE (21 õn.)

SK 31. Soome kirjanduse järgkursus. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Saadakse ülevaade soome kirjanduse uuemast perioodist tänapäevani välja. Loenguid 20 t. ja autorite yalilik õppejõu juhendamisel.

SK 32. Soome keele ajalugu. 1 õn. Sügissem. Eksam koos soome keele semantika põhijoontega. (Edasi vt. soome-ugri keelte eriharu õppeplaani ülemaste.)

SK 33. Soome keele semantika põhijooni. 1 õn. Sügissem. Eksam koos soome keele ajalooa. Vaadeldakse soome keele semantika põhilisi iseärasusi ja nende kujunemiskäiku, eriti kõrvutatuna eesti keelega. Loenguid ja harjutusi 30 t.

SK 34. Soome kultuurisidemed. 1 õn. Kevadsem. Eksam. Tutvutakse Soome ja teiste maade vaheliste kultuurisidemetega rõhuga Euroopal, eriti Rootsil ja ka Eestil. Loenguid 30 t.

SK 35. Keeleteaduse ajalugu. 1 õn. Sügissem. Eksam. (Edasi vt. eesti keele eriharu õppeplaani ülemaste.)

SK 36. Tõlkekursus. 2 õn. Kevadsem. Eksam. Süvendatakse soome keelest ja soome keelde tõlkimise oskust, analüüsitakse tõlkeid ja tehakse harjutustöid. Harjutusi 40 t.

SK 37. Soome keele täiendsüvakursus. 1 õn. Sügissem. Eksam. Viimistletakse teadmisi soome keele sõnavarast, ehitusest ja stilistikast. Loenguid ja harjutusi 18 t. ning erialane kirjandus õppejõu juhatusel.

SK 38. Soome keele täiendsüvapraktikum. 1 õn. Kevadsem. Viimistletakse igakülgselt soome keele oskust. Harjutusi 30 t.

SK 39. Praktikum. 1 õn. Kevadsem. Rakendatakse teadusliku uurimistöö ja tõlkimise alaseid teadmisi ja oskusi individuaalse teadusliku või rakendusliku ülesande lahendamisel.

SK 310. Postseminar. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. (Edasi vt. soome-ugri keelte eriharu õppeplaani ülemaste.)

SK 311. Diplomitöö. 8 õn.

PEDAGOOGILISED AINED

Pärast erihariduse omandamist (eesti keel ja kirjandus vähemalt keskastmes) võib üliõpilane ühe aasta õppida pedagoogilisi ja psühholoogilisi aineid, et saada eesti keele ja kirjanduse õpetaja kutse.

Õpetajate koolituse maht on 40 õn., millest kohustuslikud erialadidaktika kursused 10 õn., pedagoogika ja psühholoogia kursused 8 õn., koolipraktika 10 õn., valikained erialadidaktika, pedagoogika ja psühholoogia vallast 10 õn., lõputöö 2 õn.

KOHUSTUSLIKUD ERIALAAINED (22 õn.)

Eesti keele õpetamise metoodika. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Tutvustatakse eesti keele õpetamise meetodeid, suulise ja kirjaliku eneseväljenduse võtteid, kirjalike tööde parandamise nõudeid. Loenguid ja harjutusi 24 t. T. Öuna-puu, Loenguid eesti keele õpetamise metoodikast; V. Maan-so, Emakeele õpetuse küsimusi. Lisaks loenguil soovitatud kirjandus.

Kirjanduse õpetamise metoodika ja ainekorraldus. 2,5 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Tutvustatakse kirjanduse õpetamise meetodeid, antakse ülevaade ainekorraldusest ja struktuurist. Esitatakse ülevaade koolipraktika nõuetest ja dokumentatsioonist. Loenguid ja harjutusi 26 t. K. Muru, Kirjanduse õpetuse küsimusi; L. Villand, Stiilivaatlusi kirjandustunnis. Lisaks loenguil antud kirjandus.

Kirjandiõpetus. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Antakse süvendatud käsitlus kirjandiõpetusest, esseede kirjutamisest, erinevate kirjalike tööde koostamisest, vormistamisest ja redigeerimisest. Loenguid ja harjutusi 24 t. K. Muru, Loenguid kirjanduse õpetamise metoodikast; M. Hen-noste, Kirjandiõpetuse käsiraamat keskkoolile; M. Roigas, Valimik kirjandeid keskkoolile; L. Villand, Kirjandiõpetuse teooria ja praktika.

Erialaõpikute ajalugu. 1,5 õn. Kevadsem. Eksam. Tutvustatakse aineõpikuid, analüüsitakse nende struktuuri, sõnas-

tust ja metoodikat. Loenguid 26 t. Kirjandus antakse loenguil.

Seminar. Lõputöö. 4 õn. Sügis- ja kevadsem. Töötatakse läbi lõputööga seostuvaid küsimusi, käsitletakse tänapäeva eesti keele ja kirjanduse aktuaalseid probleeme eriala õpetamise eri aspektidest lähtuvalt. Harjutusi 48 t. Kirjandus antakse loenguil.

Koolipraktika. 10 õn. Sügis- ja kevadsem. Koolipraktika I etapp 4 õn. Sügissem. Arvestus. Koolipraktika II etapp 6 õn. Kevadsem. Hindeline arvestus.

KOHUSTUSLIKUD PEDAGOOGIKA JA PSÜHHOLOOGIA AINED (8 õn.)

Pedagoogika ajalugu. 1 õn. Sügissem. Arvestus. Antakse ülevaade pedagoogilise mõtte arengust ja suundadest. Loenguid 20 t. Kirjandus esitatakse loenguil.

Haridusfilosoofia. 1,5 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Esitatakse ülevaade haridusfilosoofiast ja selle arengust. Loenguid 30 t. Kirjandus soovitatakse loenguil.

Haridussotsioloogia ja -poliitika. 1,5 õn. Sügis- ja kevadsem. Arvestus. Esitatakse ülevaade haridussotsioloogiast, selle põhisuundadest. Loenguid ja harjutusi 30 t. Kirjandus antakse loenguil.

Õppekava teooria. 0,5 õn. Kevadsem. Arvestus. Antakse ülevaade õppimis- ja õpetamisprotsessi alustest. Loenguid ja harjutusi 8 t. Kirjandus antakse loenguil.

Pedagoogiline psühholoogia. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Eksam. Käsitletakse pedagoogilise psühholoogia põhiprobleeme. Loenguid ja harjutusi 38 t. Kirjandus antakse loenguil.

Hariduskorraldus ja võrdlev pedagoogika. 1,5 õn. Sügis- ja kevadsem. Arvestus. Esitatakse ülevaade pedagoogika arengusuundadest ja haridussüsteemist. Loenguid 30 t. Kirjandus antakse loenguil.

VALIKAINED ERIALAST

Eesti keele sõnastusõpetus. 0,5 õn. Sügissem. Arvestus. Käsitletakse eesti keele sõnastusõpetusega seostuvaid aktuaal-

seid küsimusi. Loenguid ja harjutusi 8 t. Kirjandus antakse loenguil.

Eesti rahvaluule: õpetamise metoodika. 0,5 õn. Sügissem. Arvestus. Käsitletakse eesti rahvaluulega seotuvaid aktuaalseid küsimusi. Loenguid ja harjutusi 8 t. Kirjandus antakse loenguil.

Proosa õpetamise metoodika. 0,5 õn. Sügissem. Arvestus. Antakse süvendatud käsitlus eepilise kirjanduse õpetamise meetoditest. Loenguid ja harjutusi 8 t. Kirjandus antakse loenguil.

Draama õpetamise metoodika. 0,5 õn. Kevadsem. Arvestus. Antakse süvendatud käsitlus draama õpetamise meetoditest. Loenguid ja harjutusi 8 t. Kirjandus antakse loenguil.

Lüürika õpetamise metoodika. 0,5 õn. Sügissem. Arvestus. Esitatakse süvendatud käsitlus lüürika õpetamise meetoditest. Loenguid ja harjutusi 8 t. Kirjandus antakse loenguil.

Soome keele õpetamise metoodika. 1 õn. Kevadsem. Eksam. Esitatakse ülevaade soome keele õpetamise meetoditest. Loenguid ja harjutusi 20 t. Kirjandus antakse loenguil.

Vene kirjanduse õpetamise metoodika. 0,5 õn. Sügissem. Antakse ülevaade vene kirjanduse õpetamise meetoditest. Loenguid ja harjutusi 8 t. Kirjandus antakse loenguil.

Maailmakirjanduse õpetamise metoodika. 0,5 õn. Kevadsem. Arvestus. Käsitletakse maailmakirjanduse õpetamise metoodikat ning olulisemaid probleeme. Loenguid ja harjutusi 8 t. Kirjandus antakse loenguil.

VALIKAINED PEDAGOOGIKAST JA PSÜHHOLOOGIAST

Õpilase tervishoid ja hügieen. 1 õn. Kevadsem. Arvestus. Selgitatakse olulisemaid õpilaste tervishoidu ja hügieeni küsimusi. Loenguid ja harjutusi 20 t. Kirjandus antakse loenguil.

Õppevahendid ja ohutustehnika. 1 õn. Sügissem. Arvestus. Antakse ülevaade õppevahendite kasutamisest ja vajalikest ohutustehnika nõuetest. Loenguid ja harjutusi 20 t. Kirjandus antakse loenguil.

Uurimismeetodid sotsiaalteadustes. 1 õn. Sügissem. Arvestus

Käsitletakse võimalikke uurimismeetodeid sotsiaalteadustes. Loenguid ja harjutusi 20 t. Kirjandus antakse loenguil. Ökoloogiline kasvatus koolis. 0,5 õn. Kevadsem. Arvestus. Tuuakse välja looduskaitsega seostuvad põhimõtted. Loenguid 8 t.

Informatsiooni hankimise meetodid. 0,5 õn. Kevadsem. Arvestus. Antakse üldteadmised info leviku ja selle hankimise meetoditest. Loenguid 8 t. Kirjandus antakse loenguil.

Andekad lapsed ja nende õpetamine. 0,5 õn. Kevadsem. Arvestus. Käsitletakse lapse arengu eri etappe ja andekate laste õpetamise võimalusi. Loenguid 8 t. Kirjandus antakse loenguil.

Euroopa kooli ajalugu. 0,5 õn. Sügissem. Arvestus. Antakse ülevaade Euroopa kooli korraldusest ja pedagoogilise mõtte arengust. Loenguid 8 t. Kirjandus antakse loenguil.

Lapsepsühholoogia. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Arvestus. Käsitletakse lapse arengu teooriat, antakse arenguetappide iseloomustus. Loenguid ja harjutusi 38 t. Kirjandus antakse loenguil.

Suhtlemispsühholoogia. 2 õn. Sügis- ja kevadsem. Arvestus. Viiakse läbi suhtlustreeningut, antakse ülevaade suhtlemisalustest. Loenguid ja harjutusi 38 t. Kirjandus antakse loenguil.

Lugemise ja kirjutamise psühholoogia. 2 õn. Kevadsem. Arvestus. Lugemise psühholoogilised alused. Mälu arendamine. Kiirlugemine. Efektiivse teksti koostamine. Õppekirjanduse teooria alused. Arvutid tekstide koostamisel ja hindamisel. Loenguid ja harjutusi 30 t. Kirjandus antakse loenguil.

ÕPPEPLAANI RAKENDAMINE

Õppeplaan kehtib täies ulatuses esimese, teise ja kolmanda aasta üliõpilastele.

Esimese aasta üliõpilased koostavad septembrikuu jooksul oma isikliku õppekava, valides eriharud ja astmed vastavalt õppeplaani nõuetele. Nad otsustavad, kas tahavad omandada emakeeleõpetaja kutse. Samas kavandavad nad esialgsel kujul iga õppeaine õppimise aasta või semestri ning täpse plaani esimeseks ja teiseks semestriks. Õppekava esitatakse peamine professorile.

Teise, kolmanda ja neljanda aasta üliõpilased esitavad peamine professorile iga semestri algul õpitavate ainete loendi algavaks ja järgmiseks semestriks.

Neljanda aasta üliõpilastele kehtib õppeplaani järgmiste piirangutega:

1. Sissejuhatus filosoofiasse (EF 06), eesti õigekeelsus (EF 08) ja eesti kirjanduse ajalugu (EF 09) loetakse sooritatuks.

2. Kõigil üliõpilastel loetakse üks üksik, s.o. mittejätkuv alamaste sooritatuks.